

Dkt. Daniel K. Darko, Nyaraka za Gerezani, Kipindi cha 5, Simama, Wakolosai 3

© 2024 Dan Darko na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Dan Darko na mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Nyaraka za Magereza. Huu ni kipindi cha 5. Chukua Simama, Wakolosai 3.

Karibu tena kwenye mihadhara ya masomo ya Biblia kuhusu nyaraka za gerezani. Hadi sasa, tumekuwa tukizungumzia mambo machache kuhusu barua hii kubwa inayoitwa Wakolosai, na sasa tunaendelea na majadiliano kuhusu sura ya pili. Katika sehemu hii ya majadiliano, tunaangazia jinsi kanisa linavyohitaji kuchukua misingi waliyoiujua kuhusu jinsi ya kusimama na kuwa na mizizi katika Kristo na kuishi maisha yake.

Na tunaona kuanzia mstari wa 16 hadi 19, ambao utakuwa mwanzo wa kipindi hiki, kama ifuatavyo. Kwa hivyo, mtu yeyote asiwahukumu ninyi katika mambo ya vyakula na vinywaji au kuhusu sikukuu au mwandamo wa mwezi au sabato. Hizi ni vivuli vya mambo yajayo, lakini kitu halisi ni cha Kristo.

Mtu yeyote asiwaondolee sifa, akisisitiza kujinyima raha na kuabudu malaika, akiendelea kwa undani kuhusu maono, akitembea bila sababu kwa akili yake ya fahamu na bila kushikilia kichwa ambacho mwili wote unalishwa na kuunganishwa pamoja kupitia viungo na mishipa yake hukua kwa ukuaji unaotoka kwa Mungu. Tunachopata hapa ni cha kuvutia. Paulo amethibitisha kauli hizo mbili, na amezikumbusha kuhusu umuhimu wa Kristo na jinsi kumpokea Kristo lazima kuwe maisha ambayo yamejengwa, yamejengwa, na kuimarishwa ndani yake.

Kwa hivyo sasa anageukia kile wanachopaswa kufanya na huu ndio msingi wa ujumbe hapa kuanzia mstari wa 16 hadi 19. Hili ndilo jambo ambalo halipaswi kufanywa. Msijiruhusu kuhukumiwa.

Mstari wa 16. Una uwezo wa kutojiruhusu kuhukumiwa. Hiyo ni kusema, huna udhibiti juu ya wale wanaotaka kukuhukumu, lakini una uwezo wa kutokubali tathmini, maneno, au sifa zao kukuhusu.

Pili, usiruhusu mtu yeyote akuzuie kama vile unaingia kwenye kinyang'anyiro na au unaenda kusoma katika taasisi ya ndoto yako, na kila mara ulidhani ulikuwa sehemu yake na una mtu anayejaribu kusema hapana, hufai hapa. Paulo anasema una uwezo wa kutoruhusu mtu yeyote akuzuie. Wajibu binafsi.

Katika mistari hii, angalia tu jinsi mpangilio huu unavyoendelea. Inavutia sana kuona mistari ya 16 na hadi 18 jinsi vitu hivi vilivyowekwa na kupangwa. Kwanza, unaona onyo, na unaona onyo linalofanana katika mstari wa 18a.

Na kisha , unaona suala kuu linaloshughulikiwa katika 16b. Unaona ulinganifu wake, suala kuu 18b. Na kisha unaona jinsi Paulo anavyofanya tathmini ya kinachoendelea katika 17, na kisha unaona tathmini sambamba katika 19.

Kwa hivyo, tukiisoma jinsi inavyoendelea, itakuwa hivi. Mtu yeyote asiwahukumu—mstari wa 16a.

18a. Mtu yeyote asikunyime sifa. Suala kuu hapa ni lipi? Kutoka mstari wa 16.

Suala la chakula, vinywaji, na kuhusu sherehe na mwezi mpya na mwanga. Mtu yeyote asiwahukumu katika jambo hili. Suala kuu kutoka mstari wa 18 ni lipi? Wale wanaosisitiza kujinyima raha na kuabudu malaika na kuendelea kwa undani kuhusu maono ambao wamejivuna bila sababu.

Na kwa akili ya kiakili, usiwaache wakuzuie. Tathmini. Kutoka mstari wa 16.

17 inatoa tathmini hiyo. Hizi ni kivuli cha mambo yajayo. Lakini kiini ni cha nani? Kristo.

Tathmini kutoka mstari wa 19. Kutoshikamana na kichwa ambacho mwili wote unalishwa na kuunganishwa pamoja kupitia kila kiungo na ligament hukua kwa ukuaji unaotoka kwa Mungu. Kinachoendelea hapa ni kwamba wale ambao wanaweza kukuondoa sifa hawashikilii kile ambacho ni muhimu.

Wapuuze. Kisha Paulo angeendelea kujadili mada hii kwa undani. Kwa hivyo, hebu tuangalie zaidi kutoka mstari wa 16 hadi 23.

Jinsi mazungumzo haya yanavyoendelea. Naam, mstari wa 16. Anaanza kuonyesha kwa uwazi tabia ya mafundisho ya uongo ya walimu wao.

Kwa kweli wanapenda kuzungumzia sheria za lishe na sikukuu za Kiyahudi. Cha kufurahisha ni kwamba wanasisitiza nidhamu za kujinyima chakula. Na wanapendezwa sana na chakula.

Nani hapendi chakula? Lakini wanaonekana kutuzidishia mipaka ya chakula. Na hivyo, wanazungumzia chakula pia. Na baadhi ya mijadala yao wanailenga malaika.

Wanatumia muda mwingi wakizungumzia maono na ndoto. Loo, sijui kama umewahi kuhudhuria baadhi ya makanisa haya ya kiroho. Unasikia baadhi ya hayo.

Kuwa mwangalifu. Sisemi kwamba wao ni walimu wa uongo. Lakini kuwa mwangalifu unapoona ishara hizi kwa sababu ndivyo Paulo anavyosema kwamba ndivyo ilivyokuwa ikitokea katika kanisa la Kolosai.

Kiburi huja pamoja na hili. Siku hizi , hata wakati huo, ukifikiri ni jambo jipya, Hakuna jipya chini ya jua.

Wale waliokuwa wakifanya hivyo wataingia na kudhani kwamba wao ni Wakristo bora kuliko wale ambao hawahusiki katika jambo hilo. Kwa hivyo, walijivuna kwa kiburi. Ninapenda kuita ujinga huu kwa kiburi.

Hawana uhusiano wowote na kichwa. Mstari wa 19. Hilo lazima liwe wazi.

Hawana uhusiano wowote na Kristo. Yule tunayemsoma katika Ukristo wa Juu. Yule ambaye kupitia yeye tumepatanishwa.

Na yule tuliyempokea. Hawana uhusiano naye. Kwa kweli, wanaonekana kukuza sheria za kidunia.

Paulo ataangazia ukosoaji mkali sana wa aina hii ya tabia kuanzia mstari wa 20 hadi 23. Hebu tuangalie jaribio tangu mlipokufa pamoja na Kristo kwa roho za asili.

Nguvu za kiroho za ulimwengu huu. Kwa nini? Kwa nini kana kwamba bado ni mali ya ulimwengu unanyenyekea chini ya utawala wake? Kwa maneno mengine, kwa kuwa ulikufa pamoja na Kristo, kwa nini unajifanya kama hauna maana? Kwa nini unanyenyekea chini ya amri na ushawishi wa wadanganyifu hawa na walimu wa uongo? Wanaingia na kusema, usiguse. Usionje.

Usiguse. Sheria hizi, zinazohusu vitu ambavyo vimekusudiwa kuharibika vikitumia, zinategemea amri na mafundisho ya wanadamu tu. Sitisha.

Je, unakumbuka anaposema, kama vile mlivyompokea Kristo Yesu, Bwana, enendeni vivyo hivyo ndani yake, mkiwa na mizizi, mkiimarishwa? Na kisha anaendelea kusema, kama mlivyofundishwa. Je, mnakumbuka mstari huo? Sasa, alisema, ni lazima muwe waangalifu na hawa watu hapa.

Zinakuja na amri na mafundisho ya kibinadamu tu. Hamkufundishwa hivyo. Msikubali mafundisho ya aina nyingine.

Kwa kweli, kanuni hizo zinaonekana kama hekima. Kwa nje zinaonekana kuwa nadhifu. Kwa ibada zao za kujitakia, unyenyekevu wao wa uongo, na unyanyasaji wao kwa mwili.

Lakini hazina thamani yoyote katika kuzuia tamaa za ngono. Kwa hivyo, nikiangalia mwisho wa sura ya pili, ninakuachia swali la kufikiria, kwa nini? Kwa nini, kana kwamba bado ni wa ulimwengu, unatii sheria? Mu anajibu au anashughulikia swali la kwa nini vizuri sana. Hoja ya Paulo ni kwamba waumini hawaihesabu tena dunia kama makazi yao ya kweli au kama mahali pa kuamuru wao ni nani au jinsi wanavyopaswa kuishi.

Kwa kufa pamoja na Kristo, tumewekwa huru kutoka kwa nguvu za ulimwengu huu. Na kwa hivyo, sisi si wa ulimwengu ambao wanautawala. Ni upumbavu ulioje kuendelea kujisalimisha kwa sheria za ulimwengu huu.

Kwa nini tunafikiri tutahitaji kitu kingine zaidi ya Kristo? Kwa kweli, hatuhitaji kitu kingine chochote zaidi ya Kristo. Ni kutoka jukwaa hili ambapo Paulo atasonga mbele na kusema, sasa tuzungumze kwa lugha rahisi. Nilikuambia usiruhusu kuhukumiwa.

Na nilikuambia usijiruhusu kuachwa. Lakini kuna mambo mengine ninayotaka uyajue. Na sasa, tunahama kutoka kile ambacho tumekuwa tukikiita katika usomi, wakati mwingine kiashiria hadi sharti.

Kwa kweli tunahama kutoka kukupa mfumo mpana zaidi wa kitheolojia hadi mambo halisi ya kimaadili unayohitaji kuishi maisha yako, ambayo yanahitaji uwajibikaji binafsi kwa upande wako. Haihitaji aina fulani ya mwalimu kukufundisha. Loo, unahitaji kufanya hivi. Sasa, kufanya kile kinachohitajika kwako, mambo yanayoonekana.

Kwa hivyo, hebu tuanze kuangalia sura ya tatu. Na acha nibadilike haraka hadi sura ya tatu hapa. Kwa hivyo, tukiangalia sura ya tatu, kabla hatujafikia sura ya tatu, ningependa kukupa wigo wa jinsi mjadala huu unavyoendelea na mihtasari minne ya msingi ambayo tutafuata katika kujaribu kuelewa sura ya tatu.

Moja ni wito wa kukuza mawazo mazito. Pili ni wito wa kuua na kuvua mambo ya zamani. Haya ni maneno ya uchochezi sana.

Nilijaribu kutafsiri Kigiriki kihalisi ili uelewe nguvu yake. Badala ya kusema wito wa kuua, nataka uelewe jinsi taswira inavyowasilishwa katika Kigiriki. Hilo ni jambo baya sana ambalo linahitaji kuuawa mara moja.

Sio, unajua, hebu tuamue jinsi ya kuua kitu hiki? Tunawezaje kukipata ugonjwa kwa wiki mbili kabla hakijafa? Hapana, ni mbaya, kiue. Pia ni wito wa kuvua nguo za zamani, kwa kutumia sitiari ya kuvaa koti na kusema, kivue kwa sababu hivyo ndivyo watu wanavyokuona.

Na umevaa nguo hii ya zamani ngumu ambayo haionekani vizuri sana. Ivue. Kwa hivyo hiyo itakuwa sehemu ya pili ambayo tutaangalia kuanzia mstari wa tano hadi 11.

Tunapoendelea na hotuba inayofuata, tutaangalia wito wa kuvaa utu mpya. Tena, angalia ni kile tunachofanya. Sio kile Mungu atakachokufanyia wakati huu.

Kwa msingi wa kile ambacho Kristo amefanya, hivi ndivyo unavyopaswa kufanya. Mwishowe, tukiangalia sura ya tatu, hadi mstari wa kwanza wa sura ya nne, nadhani inapaswa kuwa ndefu pamoja. Tutaangalia Ubwana wa Kristo katika nyumba ya waumini.

Kabla hatujasoma sura ya tatu, acha nikuelekezee tofauti kubwa ambazo unapaswa kukumbuka tunaposoma jaribio. Utaona tangu mwanzo kwamba kuna tofauti kubwa kati ya mawazo ya mbinguni na mawazo ya duniani. Kwa hivyo, Paulo atawapa changamoto Wakristo au waumini wa Kolosai kukuza mawazo ya mbinguni na sio kuishi kwa mawazo ya duniani.

Kile kilicho cha duniani, kwa maana hii, ni kile kilicho cha kimwili. Kile kisicho cha Mungu, kile kisicho cha Kikristo. Kile kilicho cha mbinguni kinalingana na wito wa Kikristo.

Ni kile kilicho cha Kristo. Ni maisha yanayostahili na yanayompendeza Kristo. Paulo bado atatumia msembo wa kawaida sana wa Kigiriki wa kale unaotaka mifumo ya kulinganisha ili kutoa kauli kali na kutumia mfumo mwingine wenye nguvu wa kulinganisha, na kwa kweli ataita kuuawa.

Na kisha atakupa mkataba wa kukufanya uishi. Bila shaka, hutaki kukaa na mifupa. Na vitu vilivyo kwenye safu iliyokufa lazima viwe kwenye safu iliyokufa.

Lakini kuhuisha. Paulo ataendelea katika sura ya tatu ya kifungu hiki ili kutoa tofauti nyingine ya kuvutia. Nilikuambia utumie sitiari ya mavazi kuvua nguo za zamani na kuvaa.

Mpya. Sasa, hebu tuanze kuangalia sehemu ya kwanza ya muhtasari. Ninaweka mifumo hii yote ya utofautishaji chinichini.

Na tuanze kuona jinsi mjadala huu unavyoendelezwa kutoka mstari wa tatu. Ikiwa mmefufuliwa pamoja na Kristo, yatafutuni yaliyo juu, Kristo alikoketi mkono wa kuume wa Mungu.

Yafikirini yaliyo juu, si yaliyo duniani. Kwa maana mmekufa na uhai wenu umefichwa pamoja na Kristo katika Mungu.

Kristo, ambaye ni uzima wenu, atakapoonekana, ndipo nanyi mtakapoonekana pamoja naye katika utukufu. Yafikirini yaliyo juu. Na kuyafikiria yaliyo juu hukuweka wakati huu si pamoja na Kristo, si pamoja na Kristo, si nyuma ya Kristo, bali ndani ya Kristo.

Na Paulo ataanza kuonyesha taswira ya kuvutia sana. Kwa kujitambulisha na Kristo katika ushindi wake dhidi ya kifo, mtu anaweza sasa kuweka mawazo yake juu ya mambo ya juu. Kwa sababu hapo ndipo vitu sahihi vinavyostahili kuishi vinapatikana.

Hapo ndipo tumaini la kweli. Kama unakumbuka , katika sura ya kwanza, nilikukumbusha kupiga mstari chini au kuzingatia neno tumaini. Na jinsi linavyoonekana mara kadhaa, labda mara tatu, katika sura ya kwanza pekee.

Ulimwengu wa mbinguni ni mahali ambapo Kristo ameketi mkono wa kuume wa Mungu. Hebu tusimame hapa. Kwa wanafunzi wa Magharibi wanaofuata kozi hii, hili linaweza kusikika kuwa la ajabu kwako.

Inamaanisha nini kukaa mkono wa kulia? Sijui mengi kuhusu baadhi ya nchi za Asia au nchi za Amerika Kusini. Lakini bila shaka, kwa wale wetu tuliolelewa katika mazingira ya vijijini ya Kiafrika, mnajua kwamba wakati machifu wa mji wanapokutana, chifu mkuu hukaa katikati. Kiota kinachoongoza chifu mkuu hukaa katika nafasi ya mamlaka kwa mkono wa kulia.

Na kisha mengine yanafuata. Unaweza pia kujua, kama inavyoweza kuwa katika tamaduni unazozifahamu, kwamba mkono wa kushoto si mkono safi, mkono unaotumika kwa jambo lolote jema. Hili haliko mbali sana na dhana, dhana ya Kiyahudi, na dhana ya Kigiriki inayorejelea mkono wa kulia wa mamlaka, mkono wa kulia wa ukuu kiota kwa mtu mwenye mamlaka.

Kristo ameketi katika ulimwengu wa mbinguni, kwa njia, si upande wa kushoto. Ameketi upande wa kulia, upande wa kulia wa Mungu. Yuko katika nafasi ya mamlaka kwa niaba ya nani? Kwa niaba yako.

Kwa hivyo, kama waumini katika Kristo, maisha yao sasa yamefichwa katika Kristo na katika Mungu. Angalia mstari wa tatu tena; ni usemi wa kuvutia sana ili tuweze kuufikiria. Ukipenda, uiite nguvu ya nazi.

Kwa maana mmekufa, na uhai wenu umefichwa ndani ya Kristo, ndani ya Mungu. Kwa hivyo, sura itakuwa hivi. Mmekufa, na huyu ni Mungu, na kwa kweli, uhai wenu umefichwa ndani ya Kristo, ambaye amezungukwa na Mungu, na mmefichwa humo.

Usalama maradufu. Pumzika. Pumzika.

Huu ni mfano wa dhana, na hutaki kuupanua katika aina fulani ya maana ya kitheolojia. Jambo kuu ni kwamba kukuza mawazo ya mbinguni kunamweka mwamini mahali salama pamoja na Kristo. Kwa hivyo, mwamini anaweza kuendelea kukuza mawazo haya ambayo, mwishowe, yatamletea Mungu utukufu kwa njia muhimu.

Douglas Moo, akijaribu kuelezea dhana hii kwa usahihi, Paulo anapendekeza kwamba kwa wakati huu, utambulisho wetu wa mbinguni ni halisi lakini umefichwa. Hakika hatujasafirishwa kimwili hadi mbinguni. Wala sisi ambao tumekuwa wa ulimwengu wa mbinguni hatuonekani tofauti na wale wanaotuzunguka ambao bado ni wa ulimwengu huu.

Mstari wa nne unathibitisha kwamba siku moja hili litabadilika. Wakati huo huo, na samahani kwa tahajia yangu kwenye skrini hapo, hadhi yetu ya kweli imefichwa. Na ingawa huenda tusionekane tofauti na wale walio karibu nasi, hoja ya Paulo katika muktadha huu ni kwamba hakika tunahitaji kuishi tofauti.

Ni katika hili ndipo atatoa kauli kali kutoka mstari wa tano. Mstari wa tano, kwa Kigiriki, kwa kweli unaweka amri, kwa maneno mengine, amri, kuuawa, usemi huo katika nafasi ya phatic, kuuawa. Kwa hivyo, sasa kwa kuwa unajua uko mahali hapa pamoja na Kristo na unaendeleza mawazo haya ya mbinguni, kuuawa.

Kwa njia, iko ndani ya uwezo wako, kwa neema ya Mungu. Tena, Paulo hasemi kwa neema ya Mungu, na ninajaribu tu kuifanya iwe laini kidogo kwako hapa. Iko ndani ya uwezo wa mwamini kuua. Kwa hivyo, ni nini cha kidunia ndani yako? Vitu hivyo vya kidunia vinaonekanaje? Loo, vinaonekana kama hivi.

Uasherati, uchafu, tamaa mbaya, tamaa mbaya, kutamani, ambayo ni ibada ya sanamu. Wow. Kwa sababu hii, ghadhabu ya Mungu inakuja.

Na katika hayo mliyoishi zamani mlipokuwa mkiishi ndani yake, lakini sasa lazima muyaache yote, hasira, ghadhabu, uovu, matusi, na maneno machafu kutoka vinywani mwenu.

Msiambiane uongo, kwa kuwa mmevua utu wa kale pamoja na matendo yake, na mmevaa utu mpya, unaofanywa upya katika maarifa, kwa mfano wa muumba wake. Hapa, hakuna Mgiriki wala Myahudi, aliyetahiriwa wala asiyetahiriwa, msomi, mshenzi, mtumwa, huru, bali Kristo ni yote na katika yote. Hebu tuanze kuangalia hili kwa undani zaidi hapa.

Ua kile kilicho cha asili yako ya kidunia. Na utaona kwamba orodha hiyo ina dhambi nyingi za ngono. Tutaangalia hilo.

Sasa, ondoa au ondoa tabia mbaya. Ukiangalia orodha kwa makini utaonyesha kwamba zinahusiana zaidi na usemi, jinsi unavyozungumza. Pia unaona sharti lingine hapo la kuacha mazoea ya zamani na kuvaa mapya.

Na kwa mtu mpya, mtu mpya anafanywa upya katika eneo lingine, maarifa, ambayo nimekuwa nikizungumzia mara nyingi katika hotuba hii. Asili mpya ni mpya sana kiasi kwamba inapita mgawanyiko wa kikabila ambao walikuwa wameujua kabla ya kuwa wafuasi wa Kristo. Mipaka ya kidini na kijamii imevunjwa katika jamii mpya au mtu mpya kwa sababu wote sasa ni mmoja katika mtu mpya chini ya Kristo.

Kwa hivyo, hebu tuanze kuangalia orodha hii moja baada ya nyingine. Kwanza, lazima tuzingatie asili ya kidunia na kile kinachohitaji kuuawa. Tazama nilisema ni zaidi ya ngono.

Inasema, kwanza, asili ya kidunia, mambo ambayo mwili unapambana nayo, ni uasherati. Kwa kweli, neno hilo ni neno la mwavuli linaloweza kubeba maana au kuelezea aina nyingi za uasherati. Neno la Kigiriki linaweza kutafsiriwa kama uasherati au uasherati.

Inaweza kutafsiriwa kama uasherati. Ina mambo hayo yote ya ngono ndani yake. Na kisha, tunaanza kuona lugha inayosikika zaidi kama ya Kiyahudi, ambayo kwa kawaida hutumika pia kwa tabia ya ngono na uchafu.

Neno hilo linaweza kutafsiriwa kama uchafu. Uchafu kwa maana ya uchafu wa kingono. Kuuawa.

Unaweza kufanya hivyo. Kanisa la Kolosai linaweza kuathiriwa na malisho ya mifugo ikiwa watafanya mambo haya yatokee katikati yao. Wanapaswa kuuawa wafu wa mwisho.

Mwisho ni tamaa za ngono zilizomo ndani ya mwili zinazomsukuma mtu binafsi. Inashangaza kwamba unaweza kugundua kwamba Paulo ataendelea wakati mwingine kutumia neno uchoyo badala ya mwisho kuonyesha uchoyo unaomsukuma mtu ashikie mke wa mtu. Hapa, anasema, waueni mwisho, waueni tamaa mbaya, na kisha ataongeza sasa ile ya Kigiriki mwishoni na kusema, waueni uchoyo, ambayo ni ibada ya sanamu.

Uchoyo huu wakati mwingine hubeba maana ya tamaa tu kama vile tamaa ya pesa, tamaa ya vitu vingi zaidi, tamaa kama tunavyojua kwa Kiingereza kama tamaa. Lakini mara nyingi, inapotumika kwenye orodha ya tabia mbaya za ngono, hubeba maana ya tamaa kwa mwenzi wa mtu, tamaa kwa mwenzi wa ngono wa mtu. Paulo anasema kanisa liko ndani ya uwezo wake kuua ili kanisa liweze kufanya kazi pamoja.

Nilikuambia kwamba cha kuondoa kimsingi ni orodha ya aina tofauti za hasira. Labda umejiona ukifanya hivi hapo awali. Je, unaweza kufikiria jamii ya waumini ambao hawajui jinsi ya kushughulikia tofauti, jinsi ya kushughulikia masuala yanayojitokeza, na ambao huruhusu hasira kujaza na kuteketeza nafsi zao? Paulo anasema kuhusu jinsi wanavyoonekana kwa nje, anatumia jinsi wakati mwingine mimi huiita mfano tuli kulingana na kile unachovaa.

Kwa hivyo fikiria Paulo anasema, ninapoona unachovaa na koti lako kama mimi, kwa kweli kile ninachovaa kinanifanya nionekane kwa njia fulani, nikionekana kama nina hasira, nimejaa hasira, hasira, uovu, kashfa, na kuhusu lugha hii chafu katika suala la hasira inayolipuka na kila aina ya maneno na hasira inayofuatwa na uongo, Paulo anasema, unajua nini? Vua. Vua. Uko ndani ya uwezo wako kuivua kwa neema ya Mungu ili uweze kuwa mtu ambaye Mungu anataka uwe.

Lakini kabla hatujaendelea, wacha nigusie mstari huu kidogo. Aina za hasira zilizo rodheshwa hapa zitatajwa tena katika Waefeso. Hapo, nitakuelezea baadhi yake moja baada ya nyingine.

Lakini unataka kujua kwamba baadhi ya lugha zinazotumika hapa kwa Kigiriki zinaonyesha maana ya hasira iliyo ndani. Na baadhi ya hasira, yaani, hasira, huonyeshwa kwa njia ya vurugu. Baadhi ya maneno hapa yana maana ya hasira ambayo ina nia mbaya kwamba mara tu mtu anapokasirika, anafanya kila aina ya mambo yaliyojaa uovu ili mtu aumie zaidi.

Hapa, inashangaza kwamba Paulo hasemi kwamba Mungu atakufanyia kama tutakavyoona katika Waefeso, ambapo kile tunachokiita kimungu tulivu, jiweke mahali ambapo Mungu anaweza kuchukua hili kutoka kwako. Katika Wakolosai, unapaswa kulivua.

Iko ndani ya uwezo wako. Kisha anaendelea katika mstari wa 11 kuangazia kinachoendelea katika nafsi mpya. Katika jumuiya hii mpya, baadhi ya mipaka inavunjika, na mipaka hii inafaa kuzingatiwa.

Hapa, ni wazi kwamba hakuna Mgiriki, Mmataifa, au Myahudi. Kwa maneno mengine, mgawanyiko wa kikabila ambao ndani ya utamaduni mpana ungeweza kutawala haupaswi tena kuwepo kwa wale wanaomjua Kristo. Acha nikupe historia fupi kuhusu tamaduni na mienendo ya miji katika ulimwengu wa kale wa Mediterania.

Mji ulio karibu zaidi na Kolosai uko maili 120, mji mkubwa sana kwa ukubwa wa ulimwengu wa kale unaoitwa Efeso. Kolosai, Hierapolis, Laodikia, na miji mitatu huunda kitovu kizuri cha shughuli za kila aina ya kitamaduni. Unataka kutambua kwamba Wayahudi hawakuwapenda Wagiriki sana.

Kwa utamaduni, Wayahudi huenda watatoharika. Wengi wa watu wa mataifa mengine watakuwa hawajatahiriwa. Wanaweza hata kuwadhihaki wale waliotahiriwa.

Tuna ushahidi kwamba katika utamaduni ambapo wakati mwingine kuna matukio ya kuoga hadharani wanaume wanapoenda kuoga hadharani, na wanapogundua kwamba baadhi ya wanaume wametahiriwa, kwa kweli wanawadhalilisha kwa sababu kwa kweli wanaunda kundi dogo. Lakini ndani ya mfumo wa kidini wa Kiyahudi, wao ni Mataifa. Wao ni najisi.

Hawako sehemu ya agano. Kwa hivyo, kuna mgawanyiko huu wote katika kambi yao. Kidini, Wayahudi wanamwabudu mungu mmoja, ilhali wengine wanaweza kuabudu miungu mingi na kuongeza uchawi na aina zote za shughuli za kidini katika mtindo wao wa maisha.

Wayahudi hawakuwapenda Mataifa kwa sababu walikuwa najisi. Wafikirie Mataifa kama wasio Wayahudi. Lakini linapokuja suala la wasio Wayahudi, fikiria Wagiriki.

Walikuwa wavamizi wa ulimwengu. Waliongoza ulimwengu kabla ya Warumi. Fikiria uhusiano wa upendo na chuki kati ya Amerika na Uingereza kama mtu aliyeishi na kuoshwa na mfumo wa elimu wa Uingereza.

Naweza kukuambia mienendo ya kuchekesha ya uhusiano wa mapenzi na chuki kati ya Waingereza na Wamarekani. Bila shaka, Milki ya Uingereza haipo. Amerika ni taifa lenye nguvu duniani.

Na kuna wivu wa siri chini yake. Kwa hivyo, Wamarekani wanapokuwapo, Wamarekani, wao ndio watu wabaya zaidi. Hawana adabu, Waingereza wangesema.

Wanazungumza kwa sauti kubwa katika migahawa. Hawajui jinsi ya kusema tafadhali na yote hayo wakati Wamarekani hawapo. Wamarekani, ni wazuri.

Wana ghasia. Wanaweza kutoa maoni yao. Ni wazuri sana.

Na unaanza kuona uhusiano huu wa upendo na chuki. Unaona, Wagiriki walikuwa nguvu kubwa duniani kabla ya Warumi. Kiburi chao kilivunjwa wakati Warumi walipochukua madaraka.

Wagiriki hawakuwapenda Warumi sana. Warumi hawakuwapenda Wagiriki sana. Kwa hivyo, fikiria kanisa ambalo lina Wayahudi, Wagiriki, Warumi, na watu kutoka sehemu zingine za ulimwengu ndani yake.

Paulo anasema, pamoja na tofauti hizi zote ambazo mmezileta kutoka nyuma kanisani, kwa sisi walio kanisani, hakuna tofauti kama hiyo tena kati ya Mgiriki na

Myahudi. Tukirudi mwanzoni mwa sura ya kwanza, nilikukumbusha kwamba Paulo analirejelea kanisa kama ndugu. Na aliwakumbusha kwamba, kwa kweli, baba yao ni Mungu.

Kwa hivyo, sasa ni wa familia mpya. Na hakuna tofauti kama hiyo tena. Katika mstari wa 11, anaendelea kubainisha kwamba hakuna hata tofauti kama hizo kati ya tohara na tohara.

Kwa hivyo, Wayahudi hawapaswi kusababisha matatizo mengi sana kutokana na hili. Wanazuoni wanaonekana kuamini kwamba walimu wa uongo wanaojaribu kusababisha ghasia hizi zote kutoka ndani wanatoka katika asili ya Kiyahudi. Kuna uwezekano mkubwa kwamba wana kitu nambari moja kinachowatofautisha na Mataifa.

Sisi tumetahiriwa, na ninyi si wazao wa Ibrahimu, na ninyi si wazao. Sisi ni watu watakatifu, na ninyi si wazao.

Mnaabudu miungu zaidi na mengineyo. Paulo anasema, katika Kristo, hakuna tofauti kati ya waliotahiriwa na wasiotahiriwa. Anaendelea kutoa tofauti ya kuvutia ambayo ninapaswa kuivutia.

Kabla sijaenda kwenye uamuzi kati ya Wabarbari na Waskiti au Wabarbari au Waskiti, acha nikukumbushe kuhusu suala la mtumwa na mtu huru. Mtu huru ni yule ambaye si mtumwa. Mtumwa angeweza kununuliwa, lakini mtumwa angeweza kujipatia njia ya kutoka kwa kulipa bei iliyotumika kuwanunua.

Utumwa, kama nitakavyoangazia baadaye katika ulimwengu wa kale, haategemei rangi. Watumwa wengi ni wa rangi moja na mabwana zao. Lakini kuna tofauti kubwa ya kijamii kati ya mtumwa na mtu huru.

Walio huru walikuwa na haki na marupurupu ya kila aina ambayo watumwa hawakuwa nayo. Hamu kuu ya mtumwa ni kutimiza mapenzi na matakwa ya bwana wake. Paulo anasema hakuna tofauti kati ya mtumwa na aliye huru.

Lakini shikilia wazo hili kwa sababu tutakapofika mwisho wa sura ya tatu, tutaona mabadiliko ambayo nitayavuta mawazo yako. Kwa hivyo, kusema hakuna tofauti kama hiyo haimaanishi kwamba unaacha kuwa mtumwa, na mtu anaacha kuwa huru. Anajaribu kusema kwamba hili halipaswi kuwa chanzo cha ugomvi kanisani.

Washenzi ni njia nyingine ya kusema wewe si Mgiriki. Na ni karibu usemi mdogo kwa wale ambao si Wagiriki kama washenzi. Kwa hivyo, unamfikiria mtu ambaye mtu mwingine anajaribu kumdhalilisha, na Paulo anasema, unajua nini, hakuna mchezo wa kudhalilisha kanisani.

Kwa kweli, hakuna washenzi au hata Waskiti. Kwa kweli, unamtazama rais kama Waskiti wote. Kwa nini Waskiti? Hapa ndipo mahali pekee tunapopata usemi huo.

Paulo analichokoza kanisa. Ninapokuwa Ghana, napenda kusema kwamba Paulo anasema hakuna tofauti kati ya Wakan na mtu kutoka Gomba au ardhi ya Numba kaskazini mwa Ghana kwa sababu Wakan wana kiburi na majivuno. Na kwa kweli, wanawadharau wale walio kaskazini.

Na kwa mfano, mimi ni Mkanani. Na ilikuwa ndoto yangu siku zote ambayo haikutimia kuoa Nodna tangu wakati huo, ili tu kutoa taarifa kwa watu wangu kwamba katika Kristo mambo ni tofauti. Naam, ilibadilika.

Hisia ya kiburi ninapokuwa Rumania, ningependa kumfanya rafiki yangu wa Rumania aelewe kwamba ni kama kusema Kirumi hiki na Wagypsi ambao wanafikiri husababisha matatizo mengi; hakuna tofauti kubwa kati yao na Wagypsi. Mskiti alikuwa wa chini kabisa. Na Paulo anasema hata katika Kristo, hizo hazipaswi kuwekwa kando.

Wao ni kitu kimoja. Ili kuelezea hili, tutajaribu kuelezea maana ya Mskiti huyu kwa sababu asili yake inatoka mahali maalum ambapo watu, jiografia yao, na kabila lao vinawasaliti. Na kwa hivyo kuna kila sababu ya kutazama chini huko.

Tutasema Mskitia anarejelea mtu anayeishi Scythia, eneo lililo kaskazini mwa Bahari Nyeusi. Ushahidi tulionao kutoka kwa vyanzo vya kale unaonyesha kwamba Mskitia kwa ujumla alifikiriwa kuwa mfano wa utovu wa ustaarabu na ukatili. Kwa maneno mengine, hawana utamaduni, hawana ustaarabu, wamekandamizwa, na kila mtu anapaswa kuwadharau.

Paulo anasema kwa wale walio ndani ya Kristo, hakuna tofauti kama hiyo. Dan anaweza kuongeza kwamba hoja hiyo iko wazi tena. Katika Kristo, hakuna nafasi ya dharau yoyote ya rangi, kabila, au kitamaduni miongoni mwa watu na watu binafsi.

Na hata Wasikithe wakali na wachukizao hawazuiliwi nje ya mahakama. Katika Kristo, ni lazima jumuiya ya imani kuishi na kufanya kazi pamoja na kuonyesha mfano wa maisha ya wale waliompokea Kristo na wanaofanya kazi kulingana na kile walichoamini katika Kristo. Hii inanipeleka kwenye mistari ya 12 hadi 17.

Vaa, basi. Vaa. Sasa tumeahirisha, tumeua, na sasa tunaweza kuvaa. Ninapenda hilo. Labda nivae koti langu.

Kwa hivyo sasa nimevaa. Vaa kama wateule wa Mungu. Wakati huu, si vitu vile vya zamani vigumu, kama mteule wa Mungu, mtakatifu na mpendwa, mioyo ya huruma, wema, unyenyekevu, upole, na uvumilivu, mkichukuliana.

Na ikiwa mtu ana malalamiko dhidi ya mwenzake, sameheaneni kama Bwana alivyowasamehe ninyi, vivyo hivyo nanyi msameheane. Zaidi ya yote, jivikeni upendo, ambao hufunga kila kitu pamoja na kuunda upatano kamili.

Vaa. Unaona, Paulo atasisitiza hitaji la kuvaa. Lakini atawaombaje wafanye hili litokee? Haitakuwa rahisi sana.

Unaona kutoka mstari wa 12 anahakikisha kwamba anathibitisha utambulisho wao. Anawakumbusha kuhusu wao ni nani kwanza kabla ya kuwataka waonekane hadharani. Katika sitiari hii, kujifanya ni kujifanya mhusika, tabia, mtazamo, tabia ambayo itaonekana na umma pia.

Kuvua nguo za zamani zilizochakaa ni kubadilisha vazi lako kutoka jinsi watu wanavyokuona. Sasa, kuvaa nguo mpya ni kubadilisha taswira yako ya umma, na pia upande wa umma. Na hiyo ina faida ya kukupa heshima katika jamii pia, na heshima kwa jamii uliyomo.

Atawapa changamoto na kuiimarisha katika utambulisho wao. Kisha atawataka wawajibike kwa pande zote ili waweze kuwa na mshikamano kanisani. Kisha atafundisha.

Ataomba kufundishana na kushauriana, kusaidiana ikiwa unapenda, na kuwapa changamoto ya uadilifu. Hebu tufafanue maeneo haya manne haraka. Changamoto ambayo imejikita katika utambulisho.

Anasema hivi ndivyo walivyo kama utambulisho wao. Utambulisho wao kwa kweli umejikita katika nafasi yao kama wateule wa Mungu. Wao ni watakatifu au wametengwa, na wanapendwa.

Hebu fikiria ukifanya kazi kama Rais wa Marekani na kwenda kukutana na watu wengine kama Rais wa Marekani. Je, ungependa kukutana na watu kama Rais wa Marekani ukiwa na mavazi ambayo ungevaa asubuhi kwa ajili ya mazoezi yako? Au ungependa kukutana nao ukiwa umevaa jammy yako kwa sababu tu una jammy mpya na unataka kujionyesha? Je, hilo litakuwa sawa na wewe ni nani na unawakilisha nini? Hoja ya Paulo ni kwamba wewe si wa kawaida, na hupaswi kuonekana kwa mtindo huo. Wewe si kama ulivyokuwa hapo awali.

Utambulisho wako mpya ni watu waliochaguliwa na Mungu, waliotengwa, na wewe ni mpendwa. Mara nyingi nimesema huwezi kutoa kile ambacho huna. Unaweza kutoa sehemu tu ya kile ulicho nacho, na sehemu ya kile ulicho nacho ndicho kitakuwa baraka kwa watu wengine.

Kama hujapokea upendo, huwezi kutoa upendo. Huwezi kukuza uhusiano wa kijamii na imara kama hujapata uzoefu wa uhusiano wa upendo. Labda unaweza kufanya hivyo, lakini huenda usifanye hivyo vizuri.

Hoja ya Paulo ni kwamba wewe ni maalum, na kwa kweli umependwa. Unapendwa, kwa hivyo unaweza kukuza uhusiano huu wa upendo katika jamii. Ni kwa sababu hiyo kwamba anahitaji uwajibikaji wa pande zote.

Ukiangalia maagizo na maagizo aliyotoa hapo, acha iwe, hivi ndivyo ninavyotaka ufanye, acha iwe huruma. Tofauti ni ipi? Unakumbuka kuondoa hasira, uovu, ghadhabu, na uchongezi. Hivi ndivyo inavyopaswa kuwa.

Hilo ndilo lisilopaswa kuwa. Huruma, wema, unyenyekevu, upole, uvumilivu, uvumilivu, msamaha. Loo, baadhi ya maneno haya ni mengi sana kiasi kwamba tunaweza kutumia siku nzima kujaribu kuyafafanua.

Uvumilivu si kusubiri zamu yako tu. Hapa uvumilivu hubeba tabia ya kuweza kupumzika wakati wa kusubiri, na wakati mwingine ni tabia ya kuweza kupumzika wakati unasubiri kitu ambacho ungependa au unatumaini kinaweza kutokea hivi karibuni. Tabia inayowekwa katika mwendo, inayosema, Sitakasirika.

Sitakuwa nikionyesha watu wengine hasira zangu, lakini nitaweka utulivu wangu wa ndani huku nikisubiri hilo, ambalo ninatarajia kutokea. Neno uvumilivu au uvumilivu, ambalo ni mojawapo ya maneno ninayopenda kwa Kigiriki, ni uwezo wa kurudi nyuma wakati inaonekana kama kila kitu kimeenda. Mara nyingi nimelitumia katika suala la soka, na samahani ikiwa wewe ni shabiki wa besiboli au shabiki wa soka wa Marekani, bado ninajaribu kufuata sheria za mchezo, lakini mimi ni aina ya mtu wa soka.

Nilikuwa nikicheza soka. Ilikuwa kama kucheza katika timu yangu, na tulikuwa tumeshindwa 3-0, na tulikuwa na dakika tano zilizobaki. Uwezo wa kusema tuko chini 3-0, na hatumalizi mchezo tukiwa tumeshindwa.

Nguvu ya ndani na uhakika au ushujaa unaotufanya tuseme, unajua nini, tunaweza kukusanya, au tunaweza kutumia uwezo wetu wa kufanya kazi kwa bidii na kuchora mchezo au kushinda mchezo. Uwezo huo wa kurudi nyuma, kusonga mbele, na kushinda ni neno linalotumika kwa Kigiriki hypomoni . Uvumilivu au uvumilivu, uwezo wa kufanya hivyo kutokea.

Anasema, iwe roho hiyo kati yenu. Acha mkata tamaa haraka sana na mkae kimya, naye ataendelea kuzungumzia huruma. Ikiwa tu ni neno ambalo tunalichukulia kirahisi, fikiria kuhusu injili.

Fikiria ni mara ngapi katika injili Yesu hukutana na mtu au watu fulani, na tunaambiwa aliwahurumia. Neno lingine katika orodha hii ambalo unaweza kuwa unafikiria linaweza kudhani ni jambo zuri wakati mtu anapokuonyesha. Huenda usifikiri ni jambo zuri unapolazimika kulifanyia kazi.

Ni msamaha. Ninapenda kuona neno hilo kwenye orodha kama hii kwa sababu unajua linamaanisha nini. Hata miongoni mwa waumini huko Kolosai, na hivyo miongoni mwa waumini hata katika karne ya 21, watu huwaumiza watu, na watu huwakosea watu. Watu huwafanya watu wakasirike, na watu wanahitaji kusamehewa.

Katika hilo, Paulo anasema, msamaha na uwepo. Na haupaswi kuwa msamaha rahisi. Unapaswa kuwa aina ya msamaha uliosamehewa katika Kristo.

Hapo ndipo unapostahili adhabu ya makosa yako. Aina ya rehema uliyoonyeshwa ni rehema na msamaha unaofanana unaohitajika kwa watu wote katika jumuiya ya imani. Paulo ataendelea kuomba kitu kingine, cha kutafuta.

Kutafuta, kuhakikisha, kufanya kazi kwa bidii, kufanya kila kitu, kuhakikisha hakuna ugomvi kanisani, bali ni makubaliano. Watu hawapigani na kugombana kila mahali, na kusababisha matatizo ya kila aina. Je, umewahi kupata mabishano kanisani? Je, umewahi kuwaona Wakristo wakitofautiana katika mkutano wa bodi? Au labda hujaona hilo.

Umewahi kuwaona Wakristo wengi wakiwa wameketi mahali fulani wakiwa wamekasirika sana? Je, ndivyo utakavyoita nafsi mpya? Kwa kweli, ukiangalia Wakolosai, je, ndivyo unavyojitambulisha na watu waliotengwa au watakatifu? Nani anapendwa? Nani anachaguliwa na Mungu? Fikiria hilo. Paulo anasema liko ndani ya uwezo wao. Wanapaswa kulifuatilia.

Wanapaswa kuitafuta. Na anawaita waache upendo uunganishe wote pamoja. Na wanapaswa kuruhusu amani ya Kristo itawale wapi? Mioyoni mwao.

Unajua, miaka mingi iliyopita, inaonekana kama nina umri wa miaka 100, lakini miaka mingi iliyopita, nilijifunza wimbo huo, na sidhani kama hata nilijua Kiingereza vya kutosha nilipokuwa nikifundishwa wimbo huo. Na ubeti wa kwanza wa wimbo huo ulikuwa hivi. Amani, amani kamilifu.

Katika ulimwengu huu wa giza wa dhambi, damu ya Yesu inanong'ona amani. Amani ndani. Hoja ya Paulo ni kwamba amani iko hapa, amani ambayo inapaswa kutoka moyoni.

Amani ya Mfalme wa Amani itawale moyoni mwako. Na ikiwa hivyo ndivyo itakavyotokea, shukuru.

Sifa ya shukrani ionekane wazi. Na neno la Kristo likae ndani yenu. Kama tulivyoangalia sura ya tatu hadi sasa, unaanza kutambua jinsi Paulo anavyopunguza uzito.

Sasa kwa kuwa tunajua asili ya mafundisho ya uongo, na sasa kwa kuwa tunajua kwamba Kristo ndiye kila kitu tunachohitaji na si yote ambayo walimu wa uongo wanatoa, tuna jukumu hili. Tuna jukumu la kuvunja mipaka ya kikabila. Tuna jukumu la pande zote la kutupa hasira na ghadhabu, kuruhusu uasherati na yote yanayohusiana nayo yaondolewe katikati yetu.

Tunapaswa kuwaua kwa kweli. Na tunapaswa kuvaa kama utambulisho wetu mpya sifa nzuri zinazostahili watoto wa Mungu. Ushahidi wa hilo ni kwamba tunabeba jukumu la pamoja ambapo tunaona huruma, wema, unyenyekevu, upole, uvumilivu, uvumilivu, na msamaha.

Pale tunapoona umoja ukishindwa, si ugomvi. Pale tunapoona upendo na pale Mfalme wa Amani anachukua nafasi yake katika mioyo ya wale wanaomwamini Kristo Yesu. Na pale ambapo shukrani na uhakika, uliojikita na kujengwa katika neno la Mungu, unaonekana kati yetu.

Natumaini unafurahia mjadala huu kuhusu barua ya Paulo kwa Wakolosai. Natumaini pia unapewa changamoto ya kufikiria kuhusu maisha yako kama Mkristo. Sijaacha kutafakari baadhi ya nyenzo hizi ninapofikiria na kuzifundisha.

Nimegundua kadiri ninavyofanya hivyo, ndivyo ninavyozidi kuwa Mkristo bora. Sijafika bado, lakini ninakua. Natumaini katika kipindi hiki cha hotuba ya masomo ya Biblia kuhusu nyaraka za gerezani, wewe pia unakua pamoja nasi.

Asante sana kwa kufuata kozi hii.

Huyu ni Dkt. Dan Darko na mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Nyaraka za Magereza. Huu ni kipindi cha 5. Chukua Simama, Wakolosai 3.